

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Γαβριέλλα Κοντογιαννίδου, Φιλολόγος

1. Το πρώτο βήμα μας είναι η κατανόηση του θέματος και η ένταξή του σε ευρύτερες θεματικές ενότητες

Συνήθως, ένα θέμα Έκθεσης έχει **δεδομένα** και **ζητούμενα-ερωτήματα**. Ένα γραπτό “εκτός θέματος” βαθμολογείται κάτω από τη βάση ανεξαρτήτως της ποιότητάς του. Για να κατανοήσουμε τι μας ζητεί το θέμα, μετά την προσεκτική ανάγνωση εντοπίζουμε τις **λέξεις-κλειδιά** και τις υπογραμμίζουμε. Έτσι βρίσκουμε τον “**πυρήνα**” του θέματος. Στη συνέχεια το εντάσσουμε σε ευρύτερες θεματικές ενότητες. Από τις ενότητες αυτές αντλούμε και το υλικό μας. Συχνά το θέμα της έκθεσης είναι **συνδυαστικό**, έχει δηλαδή, παραπάνω από ένα δεδομένα ή και παραπάνω από ένα ζητούμενα, που μας ζητείται να τα συνδυάσουμε ή να τα αντιπαραβάλουμε.

Ένταξη του θέματος σε ευρύτερες ενότητες

{ π.χ. Τεχνολογία, Παράδοση, Παιδεία, Αλλοτρίωση κ.λ.π... }

2. Δομή – Σύνδεση νοημάτων- Συνεκτικότητα

{Βλ. συνδετικές λέξεις και φράσεις- Η μια παράγραφος να είναι λογική συνέχεια της προηγούμενης, ώστε το κείμενο να έχει φυσική ροή.}

3. Προσοχή στο μακροπερίοδο λόγο (καλύτερα να αποφεύγονται οι μακροσκελείς περίοδοι του λόγου, οι μεγάλες προτάσεις και η καθ’ υπόταξη σύνδεση πολλών προτάσεων)

Είναι προτιμότερες οι μικρές-μεστές προτάσεις, διότι κάνουν πιο άμεσο το ύφος μας και δεν κουράζουν τον αναγνώστη. Επίσης, διότι έτσι αποφεύγουμε τυχόν συντακτικά σφάλματα, όπως γίνεται συχνά. (για παράδειγμα, στον μακροπερίοδο λόγο χάνουμε πολλές φορές το υποκείμενο της πρότασης)

4. Εύστοχο λεξιλόγιο

Εξυπηρετεί τη συντομία και την ακρίβεια. Δείχνει την επάρκειά μας στη γλώσσα.

Μαζί με το [3] κάνουν το κείμενο πιο άμεσο, σαφές και κατανοητό.

5. Όχι «κλισέ», (κοινοτοπίες) και χλιοειπωμένες φράσεις.

6. Όχι ευχολόγιο, ιδιαίτερα στον Επίλογο

{π.χ. Ας ευχηθούμε να εξαλειφθεί αυτό το φαινόμενο..}

Όχι υπερβολική κινδυνολογία – Όχι υποκριτικοί μελοδραματισμοί

7. Αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της θέσης μας

Χρήση επιχειρημάτων, παραδειγμάτων, τεκμηρίων και όχι αφορισμών.

Για να βοηθηθούμε σε αυτό μελετούμε ορισμούς εννοιών, ιστορικά παραδείγματα, ρήσεις φιλοσόφων, στοχαστών κ.ά. και εξασκούμεθα στους τρόπους και τα μέσα της πειθούς.

8. Τα γραπτά με προσωπικό στίγμα ξεχωρίζουν

Οτιδήποτε (στο περιεχόμενο αλλά και στην έκφραση) δίνει στο γραπτό μας βιωματικότητα (βλ. κατάθεση προσωπικής εμπειρίας), προσωπικό στυλ, πρωτοτυπία απόψεων, αξιολογείται θετικά.

9. Ύφος ανάλογο με το είδος του κειμένου που μας ζητείται να γράψουμε

{π.χ. Άρθρο, Εισήγηση, Επιστολή κ.λ.π.}

Ύφος σοβαρό, δοκιμιακό, άμεσο, σαφές, αλλά όχι εξεζητημένο, επιτηδευμένο και “παραφορτωμένο”.

10. Ισομερής ανάπτυξη των δεδομένων, των ερωτημάτων ή των ζητούμενων του θέματος.

Αξιολογείται θετικά και στο περιεχόμενο και στη δομή.

11. Σύνδεση με την επικαιρότητα – όπου αυτό είναι εφικτό.

{ Βλ. παραδείγματα από ειδήσεις, τρέχοντα θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη κ.ά... }

12. Όλα τα θέματα της Έκθεσης σχετίζονται με το χαρακτήρα της εποχής μας.

Πρέπει να χειριζόμαστε με άνεση τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου πολιτισμού και του τρόπου ζωής.

{γενικά γνωρίσματα της εποχής μας, κοινωνικά φαινόμενα, πρότυπα, κοινωνική παθογένεια...}

Αυτά τα γνωρίσματα να τα συνδέουμε με το εκάστοτε ζητούμενο του θέματος.

Το ίδιο πρέπει να κάνουμε και με το χαρακτήρα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, τα ιδιαίτερα προβλήματα, τη νοοτροπία και τα ήθη του Νεοέλληνα, εάν το θέμα μας είναι παρμένο από τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα.

.....

Οι διορθωτές ελέγχουν:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	1α. τη συγκρότηση, τον ειρμό και την ωριμότητα της σκέψης μας [αυτό ξεκινά με τον έλεγχο της <u>κατανόησης του θέματος</u>]
	1β. την πληρότητα στην ανάπτυξη όλων των ζητούμενων του θέματος
	2. την κριτική μας ικανότητα
	3. την ευχέρεια να διατυπώνουμε προσωπική άποψη
	4. την ικανότητα να ιεραρχούμε και να διακρίνουμε τα ουσιώδη από τα επουσιώδη.
	5. την ικανότητα να αιτιολογούμε και να τεκμηριώνουμε τις απόψεις μας
6. τη γνώση και την ευρύτερη ενημέρωση και την ευαισθητοποίησή μας πάνω σε τρέχοντα θέματα	

--	--

ΕΚΦΡΑΣΗ	<p>1. τη γλωσσική μας επάρκεια* [αν μπορούμε, δηλαδή, να χειριζόμαστε σωστά τη γλώσσα]</p>
	<p>2. τον εκφραστικό μας πλούτο [χρήση διευρυμένου γλωσσικού κώδικα, λεξιλογική ευστοχία ...]</p>
	<p>3. το ύφος του κειμένου μας [σωστό επικοινωνιακό πλαίσιο, ύφος ανάλογο με το είδος του κειμένου...] Θεωρείται θετικό στοιχείο της έκθεσης η δυνατότητα να προσδίδουμε στο κείμενο ένα ιδιαίτερο, προσωπικό στυλ γραφής.</p>

ΔΟΜΗ	<p>1. την ικανότητά μας να παρουσιάζουμε τις σκέψεις μας με λογική σειρά Αυτό ισχύει τόσο για τις επί μέρους παραγράφους, όσο και για ολόκληρο το κείμενο.</p>
	<p>2. την αναλογία προς τα δεδομένα και τα ζητούμενα του θέματος Αν, δηλαδή, αναπτύξαμε ισομερώς τα σκέλη του θέματος.</p>
	<p>3. τη δομή του κειμένου μας [Πρόλογος, Κυρίως Θέμα, Επίλογος]</p>

*ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ

α. Γραμματικά Π.χ. λάθη στις καταλήξεις των ρημάτων, όπως «φαίνε-τε» αντί «φαίνε-ται».

Τα λάθη αυτά θεωρούνται πιο σοβαρά από τα απλά ορθογραφικά

β. Ορθογραφικά Π.χ. γραμή αντί γραμμή

γ. Συντακτικά Π.χ. Εγώ μ' αρέσει πολύ να ταξιδεύω

δ. Εκφραστικά Π.χ. «Το παιδί κακομεταχειρίστηκε από τους γονείς του»

ή «Εκ των ουκ άνευ» αντί του ορθού « **Εκ των ων ουκ άνευ**»

ε. Σημασιολογικά - Ακυρολεξίες

Δηλαδή, λανθασμένη χρήση μιας λέξης ή φράσης αντί μιας άλλης ή και λέξεων που δεν υπάρχουν στη Νέα Ελληνική. Στην περίπτωση αυτή η λέξη ή η φράση που επιλέγουμε, δεν αποδίδει το νόημα που θέλουμε ή δεν ταιριάζει στο περιβάλλον του κειμένου μας.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΚΟΝΙΝΤΖΑΝ